2009-20-RE

CAUSA 2009-20-RE

Número de registre 378-2009. Recurs d'empara

SENTÈNCIA DEL 3 DE MAIG DEL 2010

BOPA núm. 28, del 12 de maig del 2010

En nom del Poble Andorrà;

El Tribunal Constitucional;

Atès l'escrit presentat i registrat al Tribunal Constitucional, el 16 de setembre del 2009, per la representació processal del Comú d'Encamp, mitjançant el qual interposa recurs d'empara contra la sentència del 20 de maig del 2009 i contra l'aute del 27 de juliol del mateix any, dictats per la Sala Administrativa del Tribunal Superior de Justícia, per haver-se produït una presumpta vulneració dels drets a la jurisdicció, a obtenir una decisió fonamentada en Dret i a un procés degut, reconeguts a l'article 10 de la Constitució, i atès que demana al Tribunal Constitucional que admeti aquest recurs, que atorgui l'empara sol·licitada, que declari infringits els drets fonamentals al·legats, que anul·li la sentència del 20 de maig del 2009 esmentada i que declari que el Comú d'Encamp té dret a obtenir una resolució que respecti la congruència processal "retrotraient les actuacions dutes a terme en el marc del ressenyat procediment judicial fins al moment anterior a la Sentència de data 20 de maig de 2009, per tal que la Sala Administrativa del Tribunal Superior de Justícia d'Andorra dicti nova resolució:

·estimant el recurs d'apel·lació formulat pel Comú d'Encamp contra la sentència dictada pel Tribunal de Batlles en data 9 de setembre de 2008.

·desestimant els recursos d'apel·lació formulats pel Comú de Canillo i pel Govern d'Andorra contra la sentència dictada pel Tribunal de Batlles en data 9 de setembre de 2008.

·confirmant la nul·litat de la resolució núm. 63441/2007 dictada per la Comissió Tècnica d'Urbanisme de data 5 de novembre de 2007.

·declarant la nul·litat de ple dret, d'acord amb el que disposa l'article 48 a) del Codi de l'Administració, de l'acord mitjançant el qual el Comú de Canillo aprovava el Pla d'Ordenació i Urbanisme de la Parròquia de Canillo (en relació a les determinacions del POUP de Canillo que es projecten i afecten el territori propi de la parròquia d'Encamp).

·condemnant el Comú de Canillo a modificar, d'acord amb les consideracions formulades en el cos del present escrit, la delimitació amb el territori d'Encamp que consta en el POUP de Canillo amb la finalitat d'impedir que l'esmentat pla classifiqui i qualifiqui urbanísticament sòl de la Parròquia d'Encamp.

·condemnant al Comú de Canillo a modificar el POUP de la parròquia de Canillo amb la finalitat de classificar i qualificar urbanísticament la zona de La Solana sobre la base de considerar-la territori indivís de les parròquies de Canillo i Encamp.

·condemnant les parts co-demandades al pagament de les costes processals ocasionades al Comú d'Encamp en primera i segona instància, inclosos els honoraris d'advocat i procurador";

Vista la Constitució, especialment els articles 10, 41.2, 88 i 98 c);

Vista la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, especialment el títol IV, capítol sisè;

Vist l'informe del Ministeri Fiscal del 19 d'octubre del 2009;

Vist l'aute del Tribunal Constitucional del 2 de desembre del 2009 que va admetre a tràmit la causa, sense efectes suspensius;

Vistes les al·legacions presentades, el 22 de desembre del 2009, per la representació processal del Comú recurrent;

Vistes les al·legacions presentades, el 7 de gener del 2010, per la representació processal del Comú de Canillo;

Vistes les al·legacions presentades, el 12 de gener del 2010, pel Govern;

Vistes les conclusions formulades, dintre de termini, per totes les parts i pel Ministeri Fiscal;

Escoltat l'informe del magistrat ponent, Sr. Pierre Subra de Bieusses;

Antecedents

Primer

El 23 de novembre del 2007, el Comú d'Encamp va presentar una demanda contra la resolució de la Comissió Tècnica d'Urbanisme que desestimava el recurs d'alçada contra l'Edicte del 13 de juny del 2007 que aprovava definitivament el Pla d'Ordenació i Urbanisme de la parròquia de Canillo.

En aquest escrit, de manera substancial, el Comú d'Encamp denunciava que el Comú de Canillo, en el seu Pla, no respectava els límits territorials de la parròquia d'Encamp, definits en el plànol de delimitació aprovat pel Comú d'Encamp mateix, ni la partició de l'antic terreny de Concòrdia.

Segon

El 9 de setembre del 2008, la Secció Administrativa del Tribunal de Batlles va dictar una sentència que estimava parcialment aquesta demanda, ja que declarava la nul·litat de la resolució impugnada, perquè "malgrat la CTU no és competent per resoldre conflictes de propietat, si ho és quan la problemàtica afecta la competència territorial dels Comuns puix no necessàriament implica controvèrsia sobre la titularitat dels terrenys concernits. Per consegüent, el Tribunal considera que la CTU es veu obligada a pronunciar-se en el fons ja que la problemàtica subjacent és matèria de dret públic (ordenació del territori) i concerneix dues Corporacions locals que defensen competències administratives", i afegia que s'havia de retornar l'expedient a la CTU, ja que el Tribunal no disposava del material probatori suficient per decidir en el fons. Així doncs, va acordar retornar l'expedient administratiu a la Comissió Tècnica d'Urbanisme, per tal que dictés allò que procedís.

Tercer

Tant el Comú d'Encamp com el Comú de Canillo i com el Govern van apel·lar aquesta sentència i, el 20 de maig del 2009, la Sala Administrativa del Tribunal Superior de Justícia decidia revocar la resolució de la Batllia i desestimar quant al fons els recursos d'apel·lació dels Comuns d'Encamp i de Canillo.

La Sala Administrativa del Tribunal Superior de Justícia declara que ha de pronunciar-se sobre l'àmbit territorial del POUP de Canillo, ara bé aquesta Sala no és competent per pronunciar-se sobre els límits territorials de les dues parròquies, ja que aquesta qüestió correspon a un procediment diferent. Aquesta Sala conclou que els escrits dels dos Comuns són concordants sobre la figuració d'una sèrie de terrenys en els seus POUPS respectius. El litigi versaria, doncs, sobre els terrenys dels "Rebaixants del Maià" i els terrenys situats entre "El Bony de les Neres i el Torrent Pregó". En aquest cas, el Comú d'Encamp no aporta la prova de la il·legalitat del POUP de Canillo, per tant acorda revocar la sentència del 9 de setembre del 2008 de la Batllia i desestima quant al fons els recursos d'apel·lació, tant el del Comú d'Encamp com el del Comú de Canillo.

Quart

El Comú d'Encamp va formular, aleshores, un incident de nul·litat d'actuacions per considerar que la sentència del Tribunal Superior de Justícia vulnerava el dret a la jurisdicció, reconegut a l'article 10 de la Constitució. El 27 de juliol del 2009, la Sala Administrativa d'aquest Tribunal va desestimar l'incident esmentat i, a títol d'aclariment, va acordar que "el tribunal ha constatat l'acord adoptat entre les dues parròquies sobre els punts següents: la zona de Costa Rodona ha de pertànyer a l'àmbit territorial de la parròquia d'Encamp i que la zona de La Solana ha de figurar en els plans d'ordenació i urbanisme d'Encamp i de Canillo com a territori indivís d'ambdues parròquies. En conseqüència, els plans d'ambdós comuns s'han d'adaptar en aquells extrems que superin l'ordenació en el seu àmbit territorial."

Cinquè

El 16 de setembre del 2009, la representació processal del Comú d'Encamp va presentar un recurs d'empara en què manifesta que la sentència, així com l'aclariment posterior, dictats per la Sala Administrativa del Tribunal Superior de Justícia en el marc d'aquesta causa comporten una autèntica i palesa vulneració del dret a la jurisdicció, en els seus vessants dels drets a obtenir una decisió fonamentada en Dret i a un procés degut, reconeguts a l'article 10 de la Constitució.

En primer lloc, pel que fa a la nul·litat de diverses determinacions contingudes en l'acord

d'aprovació del POUP de Canillo, aquesta part considera que no s'entén la part dispositiva de la sentència objecte de recurs, d'una banda revoca la sentència de primera instància, però, d'altra banda, desestima els recursos d'apel·lació. Tanmateix, perquè hi hagi revocació d'una sentència resulta necessari que prèviament s'estimi, si més no, parcialment, algun dels recursos formulats contra aquesta decisió. Així mateix, considera que el Tribunal Superior de Justícia no contesta de manera expressa el fons de les pretensions formulades pel Comú d'Encamp, segons el seu parer, ha incorregut en una incongruència citra petita, de fet no declara si el POUP de la parròquia de Canillo, aprovat per l'Edicte del 13 de juny del 2007, és ajustat o no al dret i als fins que legitimen l'acció administrativa.

Quant als terrenys de Costa Rodona i de La Solana, aquesta part també s'oposa al fet que el Tribunal Superior de Justícia no extregui les conseqüències de què la primera zona pertanyi al Comú d'Encamp i que, la segona, hagi de figurar en els dos Plans d'urbanisme com a territori indivís d'ambdues parròquies. Hagués hagut de declarar, per tant, la nul·litat de ple dret de l'acord mitjançant el qual s'aprovava el POUP de Canillo i condemnar-lo a modificar aquest POUP en els punts esmentats.

Quant a la zona derivada de la partició de l'antic terreny de Concòrdia, el Comú d'Encamp considera que el Comú de Canillo ha classificat i qualificat urbanísticament tota aquesta zona que pertany a Encamp de conformitat amb la sentència del 30 de novembre del 2000 de la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia, darrerament confirmada per una altra sentència del 18 de desembre del 2006. Per tant, pel que fa a aquest punt, la Sala Administrativa hagués hagut de declarar la nul·litat de ple dret de l'acord esmentat i condemnar el Comú de Canillo a modificar la delimitació amb el territori d'Encamp que constava en el seu POUP. Afegeix, que la Sala Administrativa no ha valorat, analitzat, ni jutjat aquesta precisa pretensió i, per consegüent, ha incorregut en una incongruència infra petita que vulnera el dret a la jurisdicció del Comú d'Encamp en els seus vessants del dret a obtenir una decisió fonamentada en Dret i a un procés degut.

Quant als terrenys situats als Rebaixants de Maià, així com entre el Bony de les Neres i El Torrent Pregó, la Sala Administrativa del Tribunal Superior de Justícia declara que el litigi només versaria sobre aquest punt i el Comú d'Encamp manifesta que de les proves practicades es desprèn clarament que aquests territoris són propietat de la parròquia d'Encamp. Per consegüent, considera necessari i imprescindible que es modifiqui el Pla d'Ordenació i Urbanisme de la parròquia de Canillo sobre aquest punt i estima que cal declarar nul de ple dret el Pla esmentat.

En segon lloc, aquesta part, sobre la decisió del Tribunal Superior de Justícia que acorda que el Comú d'Encamp també ha de modificar el seu POUP "en aquells extrems que superin l'ordenació en el seu àmbit territorial", considera que aquest punt no ha estat sol·licitat per cap de les parts litigants. El POUP de la parròquia d'Encamp no ha estat ni qüestionat, ni impugnat en el marc d'aquest procediment, per tant, l'aute de la Sala Administrativa del Tribunal Superior de Justícia ha incorregut en una incongruència ultra petita que ha vulnerat els drets fonamentals anteriorment esmentats de l'article 10 de la Constitució.

Per acabar demana al Tribunal Constitucional que admeti aquest recurs, que atorgui l'empara sol·licitada, que declari infringits els drets fonamentals al·legats, que anul·li la sentència del 20 de maig del 2009 esmentada i que declari que el Comú d'Encamp té dret a obtenir una resolució que respecti la congruència processal "retrotraient les actuacions dutes a terme en el marc del ressenyat procediment judicial fins al moment anterior a la Sentència de data 20 de maig del 2009, per tal que la Sala Administrativa del Tribunal Superior de Justícia d'Andorra dicti nova resolució" que contingui els pronunciaments reproduïts en l'encapçalament d'aquesta resolució.

Sisè

El 19 d'octubre del 2009, el Ministeri Fiscal va presentar un informe mitjançant el qual s'oposava a l'admissió a tràmit d'aquest recurs d'empara, perquè el que realment pretenia el recurrent era una revisió i reforma de les consideracions jurídiques adoptades en les resolucions objecte de recurs, de la lectura de les quals es desprèn que estan fonamentades jurídicament i que no són arbitràries, per tant, no hi ha la vulneració de cap dels drets recollits a l'article 10 de la Constitució.

Considera que la sentència del Tribunal Superior de Justícia examina la competència de la Comissió Tècnica d'Urbanisme, el problema principal relatiu a l'àmbit territorial del POUP de Canillo i constata que els dos Comuns en litigi van arribar a un acord respecte als terrenys de Costa Rodona i de La Solana i que el litigi versa sobre els terrenys dels Rebaixants del Maià i els terrenys situats entre El Bony de les Neres i El Torrent Pregó. Seguidament, el Tribunal Superior de Justícia analitza els informes presentats pel Comú d'Encamp i conclou que els recursos han de ser desestimats.

El recurrent reitera els arguments de legalitat ordinària que ja va fer servir durant la tramitació del recurs d'apel·lació i, en definitiva, pretén la revisió i la reforma de les resolucions que no li han estat favorables.

Així doncs, el Ministeri Fiscal sol·licita la inadmissió a tràmit del recurs d'empara 2009-20-RE.

Setè

El 2 de desembre del 2009, el Tribunal va admetre a tràmit, sense efectes suspensius, el recurs d'empara 2009-20-RE.

Vuitè

El 22 de desembre del 2009, la representació processal del Comú d'Encamp va presentar un escrit d'al·legacions en què s'oposa a l'informe del Ministeri Fiscal per tal com no exposa, ni argumenta els motius pels quals considera que les resolucions objecte de recurs estan degudament motivades. Tampoc, analitza, ni contraresta cap dels motius d'impugnació adduïts en el recurs d'empara. Per tant, aquesta part entén que les consideracions del Ministeri Fiscal no es poden tenir en compte.

Novè

El 7 de gener del 2010, el Comú de Canillo va presentar el seu escrit d'al·legacions en què manifesta que amb aquest recurs d'empara el Comú d'Encamp reprodueix tots els arguments i al·legacions ja efectuats davant la jurisdicció ordinària, com si es tractés d'una tercera instància confonent el dret a la jurisdicció, que en aquest procés li ha estat plenament respectat, amb la seva disconformitat amb les decisions judicials.

El Comú de Canillo coincideix plenament amb les consideracions contingudes en l'informe del Ministeri Fiscal que reprodueix substancialment.

Afegeix que la pretensió del Comú d'Encamp que el Tribunal Constitucional dicti una sentència redactant literalment la part dispositiva de la nova resolució del Tribunal Superior de Justícia posa de manifest la contradicció i la manca de contingut constitucional d'aquest recurs d'empara. D'una banda, insisteix en què el Comú d'Encamp confon l'empara amb una tercera instància i, d'altra banda, afegeix que el Comú d'Encamp ha anat evolucionant en els plantejaments de la seva demanda inicial, cosa absolutament inaudita i impossible, allunyada dels postulats més bàsics del dret a un procés degut.

Seguidament, aquesta part analitza de manera precisa el contingut de l'escrit d'empara en què destaca que l'al·legació sobre la vulneració del dret a obtenir una decisió fonamentada en Dret, per tal com s'haurien deixat qüestions imprejutjades, lluny de concretar els motius pels quals es produiria aquesta vulneració només formula consideracions genèriques i teòriques que no són d'aplicació al cas.

Tot i tractar-se de qüestions de fons, sense naturalesa constitucional, aquesta part considera que ha de comentar i contestar breument les al·legacions del Comú d'Encamp sobre les diferents zones territorials en litigi. En definitiva, manifesta que és absolutament fals que la zona de Costa Rodona

aparegui com a formant part de Canillo en el seu POUP (veure plànols publicats al BOPA núm. 58 annex de l'any 19, volum VII): pel que fa a la zona de La Solana, és indivisa per parts iguals entre ambdues parròquies, i així es recull en els escrits de les parts i en la resolució impugnada. Quant a la zona derivada de l'antic terreny de Concòrdia, el Comú d'Encamp s'equivoca i demana la modificació d'una zona pròpia del territori de Canillo que no està afectada per la sentència del 30 de novembre del 2000 dictada per la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia. Aquesta és també una qüestió de justícia ordinària i no és admissible que el Comú d'Encamp vulgui cobrir els seus errors mitjançant un recurs d'empara adduint suposades i inexistents vulneracions dels seus drets constitucionals. I, en quant als terrenys dels Rebaixants de Maià i entre el Bony de les Neres i el Torrent Pregó, el Tribunals Superior de Justícia declara que el Comú d'Encamp no aporta la prova de la il·legalitat del POUP de Canillo sobre aquests punts i, per tant, el Comú de Canillo no ha d'efectuar cap rectificació en relació amb aquestes zones.

Finalment, pel que fa a les al·legacions sobre l'adaptació del POUP d'Encamp, aquesta part considera que les resolucions del Tribunal Superior de Justícia no són més que la conseqüència lògica i normal dels seus propis actes i de les seves pròpies pretensions. La part recurrent no pot pretendre que el POUP d'Encamp no hauria de ser modificat en cap cas, perquè en referir-se a terrenys d'una altra parròquia, és nul de ple dret per manca de competència territorial en totes aquelles zones de Canillo.

Cal recordar que el pla d'ordenació i urbanisme és un instrument de planificació i de gestió urbanística de les parròquies i no pas un instrument de delimitació parroquial, sent aquesta una qüestió que excedeix l'àmbit competencial que la llei atribueix a la Comissió Tècnica d'Urbanisme, com va raonar aquesta en la seva resolució impugnada del 5 de novembre del 2007.

Segons el parer d'aquesta part, no hi cap anomalia, ni cap incongruència amb la decisió del Tribunal Superior de Justícia sobre la modificació del POUP d'Encamp, ja que és una disposició que es correspon amb la simple aplicació de la literalitat de la llei, que prohibeix a qualsevol comú regular urbanísticament terreny fora del seu àmbit territorial, disposició que s'ha de posar en relació amb els principis de seguretat jurídica, de responsabilitat dels poders públics i d'interdicció de tota arbitrarietat.

Per acabar, demana al Tribunal Constitucional que dicti una resolució en què es denegui l'empara formulada pel Comú d'Encamp, atesa l'absència de contingut constitucional de les seves pretensions.

Desè

El 12 de gener del 2010, el Govern va presentar el seu escrit en què, en primer lloc, resumeix tots els passos administratius i judicials duts a terme fins a la data, a efectes d'emmarcar la qüestió litigiosa.

En segon lloc, considera que les resolucions objecte de recurs són totalment ajustades a dret i cap d'elles vulnera el dret fonamental al·legat. D'acord amb la jurisprudència del Tribunal Constitucional la incongruència consisteix en el desfasament entre allò que les parts demanen i allò que decideix l'òrgan judicial. En aquesta causa, hi ha una correspondència entre allò que les parts discuteixen i demanen i la resolució del Tribunal Superior de Justícia. A més, les sentències raonen, a bastament, el plantejament formulat per la part demandant. Segons el parer del Govern, no hi ha incongruència citra petita o omissiva. Altra cosa és, que a l'hora d'argumentar el Tribunal Superior de Justícia hagi valorat alguns extrems, fets o documents aportats en el procés en un sentit diferent a com ho fa una de les parts, o fins i tot les dues.

En tercer lloc, manifesta que la finalitat del recurs d'empara no és la d'obrir novament el debat de fons, sinó la d'analitzar si un element essencial o nou ha estat o no menystingut. Les resolucions objecte de recurs no estan mancades de motivació raonable i comprensible que permet entendre els motius pels quals es desestimen les pretensions de les parts. De conformitat amb l'informe del Ministeri Fiscal, considera que de la lectura d'aquestes resolucions es desprèn que sota la denominació de vulneració del dret fonamental a la jurisdicció s'emmascara una petició de revisió del fons de l'assumpte.

Per tots aquests motius, el Govern s'oposa al recurs d'empara 2009-20-RE i demana al Tribunal Constitucional que desestimi l'empara sol·licitada per no haver-se produït cap vulneració dels drets reconeguts a l'article 10 de la Constitució.

Onzè

El 22 de gener del 2010, el Ministeri Fiscal i el Govern i, el 26 de gener del mateix any, el Comú de Canillo i el Comú d'Encamp, van presentar els seus escrits de conclusions en què reprodueixen els arguments i les al·legacions continguts en els seus escrits anteriors.

Fonaments jurídics

Primer

Tant pel que fa a la validesa de la decisió de la Comissió Tècnica d'Urbanisme, com a la del Pla d'Ordenació i Urbanisme de la parròquia de Canillo o pel que fa a les complexíssimes qüestions de fet relatives als terrenys diversos afectats (zones de Costa Rodona i de La Solana, zona derivada de la partició de l'antic terreny de Concòrdia, terrenys situats en els Rebaixants de Maià, així com entre el Bony de les Neres i el Torrent Pregó), els escrits de les parts contenen desenvolupaments força substancials, l'examen i l'apreciació dels quals no correspon al Tribunal Constitucional, a menys d'ultrapassar la seva competència.

Només li correspon prendre en consideració les al·legacions susceptibles d'establir una eventual "vulneració del dret a la jurisdicció del Comú d'Encamp, en el seu vessant del dret a obtenir una decisió fonamentada en dret, així com en el seu vessant del dret a un procés degut, garantits constitucionalment per l'article 10 de la Constitució."

Des d'aquest punt de vista, de manera sintètica, l'argumentació del Comú recurrent es fonamenta substancialment en les dues al·legacions següents:

- "la resolució del Tribunal Superior deixa imprejutjades gran part de les pretensions en el seu dia formulades en l'escrit de demanda (…) Unes pretensions que, de fet, tampoc foren resoltes ni jutjades per la Sala Administrativa del Tribunal Superior de Justícia d'Andorra en el marc de l'incident de nul·litat d'actuacions tramitat anteriorment, malgrat l'aclariment que va voler realitzar el Tribunal mitjançant Aute de data 27 du juliol de 2009."

Dit altrament, el Tribunal Superior de Justícia s'hauria pronunciat infra petita.

- "el Tribunal Superior de Justícia d'Andorra convida també al Comú d'Encamp a adaptar el seu pla d'ordenació malgrat (…) que dit extrem no ha estat sol·licitat per cap de les parts litigants."

Dit altrament, el Tribunal Superior de Justícia s'hauria pronunciat ultra petita.

Segon

Atès que l'anàlisi del segon punt sembla poder-se fer de manera més simple i ràpida l'exposarem en primer lloc.

De l’examen acurat de les actuacions se’n deriva que la modificació del Pla d’Ordenació i Urbanisme de la parròquia d’Encamp no va ser objecte de cap demanda, ni davant la Batllia, ni dins l’àmbit de la instància instruïda davant el Tribunal Superior de Justícia.

El Comú d’Encamp, evidentment, no va sol·licitar la modificació del seu propi Pla i el Comú de Canillo que hagués pogut formular una demanda reconvencional en aquest sentit, no ho va fer.

Certament, el Govern va indicar en relació amb la indivisió de La Solana que “els plans d’ambdós comuns s’han d’adaptar en aquells extrems que superin l’ordenació del seu àmbit territorial”, tanmateix, com que no es va al·legar que el Pla d’Ordenació i Urbanisme de la parròquia d’Encamp hauria envaït territori de la parròquia de Canillo, aquesta observació no pot ser interpretada com una demanda efectiva de modificació del Pla d’Encamp.

En aquestes condicions, en decidir que els Plans dels dos Comuns “s’han d’adaptar en aquells extrems que superin l’ordenació en el seu àmbit territorial”, el Tribunal Superior de Justícia sembla, a primera vista, haver anat més enllà dels límits de la pretensió sol·licitada.

Cal deduir d’aquest fet que s’hauria pronunciat ultra petita o, més exactament, que en pronunciar-se d’aquesta manera s’hauria privat al Comú d’Encamp del dret constitucional a un procés degut?

Per tal de contestar a aquest interrogant, s’han d’examinar dues hipòtesis.

El fet que els terrenys de La Solana siguin objecte d’una propietat indivisa no té per sí mateix cap conseqüència en relació amb la seva implantació territorial.

Tanmateix, si bé el Tribunal Constitucional no ha de pronunciar-se sobre aquest punt, no treu que aquests terrenys només poden estar situats en el perímetre d’una o de l’altra d’aquestes parròquies (salvat que, cosa que complicaria encara més el cas, es trobin en part en una parròquia i en part en l’altra).

En aquestes condicions convé plantejar el següent:

- si es comprovés, una vegada efectuat l'atermenament necessari, que aquests terrenys es troben en la seva totalitat en el territori d'Encamp, aquest Comú, no hauria de modificar el seu Pla d'Ordenació i Urbanisme. La decisió del Tribunal Superior de Justícia no tindria cap conseqüència per aquest Comú i, per aquesta raó mateixa, no hi hauria, de manera concreta, cap vulneració del dret a un procés degut.

- a l'inrevés, si aparegués que els terrenys en indivisió estiguessin situats en el territori de Canillo, seria lògic deduir que el Comú d'Encamp hauria de reduir l'extensió territorial del seu Pla d'Ordenació i Urbanisme, ja que aquest no es podria aplicar, evidentment, en el territori d'una parròquia veïna.

Hem d'inferir, que com que aquesta segona hipòtesi no podia excloure's, el Tribunal Superior de Justícia va tenir la precaució d'indicar la conseqüència que en resultaria i va intimar la modificació del Pla d'Ordenació i Urbanisme de la parròquia d'Encamp.

Si ens atenim al principi stricto sensu, sens dubte, hauríem de concloure a la vulneració de la interdicció del pronunciament ultra petita, ja que no es va demanar la modificació d'aquest Pla. Tanmateix, l'examen del dret comparat permet observar que, en certes circumstàncies, el jutge procedeix a un desenvolupament de l'objecte de la demanda que ha de resoldre. S'ha d'admetre que aquest és el cas en aquesta causa, el Tribunal Superior de Justícia va considerar que, en cas que, el Pla d'Ordenació i Urbanisme de la parròquia d'Encamp excedís en el territori de Canillo, li corresponia, encara que no se li hagués demanat de manera explícita, indicar la solució implicada per l'estat dels fets, és a dir una modificació parcial d'aquest Pla.

En aquestes condicions, seria excessiu considerar que en pronunciar-se de la manera que ho va fer, el Tribunal Superior de Justícia va vulnerar el dret constitucional del Comú d'Encamp a un procés degut.

Així doncs, sigui quin sigui el supòsit plantejat, en definitiva, hem de considerar que, tot i que la interdicció stricto sensu d'un pronunciament ultra petita no hagi estat plenament respectat, ateses les circumstàncies d'aquesta causa, el Tribunal Superior de Justícia no va vulnerar de manera vertadera els drets que l'article 10.1 de la Constitució reconeix al Comú d'Encamp.

Tercer

Quant a la vulneració del principi d'un pronunciament infra petita que derivaria del fet que les dues

resolucions del Tribunal Superior de Justícia haurien deixat “imprejutjades gran part de les pretensions en el seu dia formulades en l’escrit de demanda”, el recurrent manifesta:

- que el Comú de Canillo ha inclòs en el seu Pla d’Ordenament i Urbanisme uns límits territorials que afecten tota una sèrie de terrenys propis de la parròquia d’Encamp, concretament: el territori dels Rebaixants del Maià i de la zona de Costa Rodona, part dels quals pertanyen a la parròquia d’Encamp; part del territori de la parròquia d’Encamp situat entre el Bony de les Neres i el Torrent Pregó; la zona de La Solana que no figura, com correspondria, assenyalat a territori indivís de les parròquies de Canillo i d’Encamp.

- que, per consegüent, per cada una d’aquestes zones, demanava al Tribunal de “declarar la nul·litat de ple dret, (...) de l’acord mitjançant el qual el Comú de Canillo aprovava el Pla d’Ordenació i Urbanisme de la Parròquia de Canillo (en relació a les determinacions del POUP de Canillo que es projecten i afecten el territori propi de la parròquia d’Encamp.”

El dispositiu de la sentència del 20 de maig del 2009 no es pronuncia, efectivament, sobre les pretensions d’anul·lació del Comú d’Encamp que eren, nogensmenys, perfectament explícites. Siguin quines siguin les justificacions derivades dels fonaments de dret, hi ha una particularitat en aquesta decisió que hem de lamentar. En efecte, si els fonaments d’una decisió, és a dir la seva motivació, han de donar compte de la solució aportada al litigi i justificar-la, és el dispositiu aquell que ha d’expressar la voluntat del jutge, que ha de donar resposta als motius pels quals el recurs es va presentar i que ha de decidir en relació amb l’esdevenir de les pretensions presentades.

En aquesta causa el Comú d’Encamp constata encertadament que “Rés es diu en aquest sentit sobre la nostra petició de nul·litat de diverses determinacions contingudes en l’acord d’aprovació del POUP de la Parròquia de Canillo.”

Dit això, en resposta a aquest argument el Tribunal Superior de Justícia objecta en l’aute del 27 de juliol del 2009, que resol l’incident de nul·litat d’actuacions, que “l’examen i la valoració dels informes aportats per l’Hble. Comú d’Encamp s’han efectuat en el fonament Tercer de la sentencia.”

Ara bé, de la lectura del fonament esmentat, se’n deriva que el Tribunal Superior de Justícia considera:

D’una banda, que els dos Comuns estarien d’acord pel que fa als terrenys de la zona de Costa

Rodona en relació amb els quals el Comú de Canillo no nega la seva pertinença a la parròquia d'Encamp i pel que fa als de La Solana que fan l'objecte d'una anàlisi concordant dels dos Comuns en quant a llur pertinença indivisa a les dues parròquies.

D'altra banda que "Per consegüent, el litigi versa sobre els dos terrenys, Rebaixants del Maiá i els terrenys situats entre el Bony de les Neres i el Torrent Pregó."

L'examen d'aquests dos tipus de consideracions ens du a efectuar dues apreciacions diferents.

Pel que fa als terrenys dels Rebaixants del Maià i a aquells situats entre el Bony de les Neres i el Torrent Pregó, la constatació de l'existència aquí d'un litigi entre els dos Comuns du al Tribunal Superior de Justícia a "concloure que l'Hble. Comú d'Encamp no aporta la prova de la il·legalitat del POUP de l'Hble. Comú de Canillo i per tant el seu recurs s'ha de rebutjar."

Tot i que es pot lamentar que no s'hagi reproduït en el dispositiu de manera clara, hem de constatar, tanmateix, que mitjançant aquesta motivació el Tribunal Superior de Justícia va indicar clarament que tractant-se d'aquells terrenys, rebutjava la pretensió d'anul·lació sol·licitada. Per tant, convé admetre que no va deixar sense resposta aquest punt i que sobre aquest punt esmentat no es va pronunciar infra petita.

En canvi no succeeix el mateix amb els terrenys de la zona de Costa Rodona i els de La Solana.

En limitar-se a constatar l'acord de Canillo de la pertinença dels terrenys de Costa Rodona a Encamp i l'anàlisi dels dos Comuns quant a la indivisió dels de La Solana, el Tribunal Superior de Justícia no va contestar la pretensió del Comú d'Encamp que li demanava de:

- "condemnar al Comú de Canillo a modificar la delimitació amb el territori d'Encamp que consta en el POUP de Canillo amb la finalitat d'impedir que l'esmentat pla classifiqui i qualifiqui urbanísticament sòl de la Parròquia d'Encamp.

- condemnar al Comú de Canillo a modificar el POUP de la parròquia de Canillo amb la finalitat de classificar i qualificar urbanísticament la zona de La Solana sobre la base de considerar-la territori indivís de les parròquies de Canillo i Encamp."

Així plantejades aquestes pretensions, el Tribunal Superior de Justícia les ha de respondre, ja sigui desestimant-les, ja sigui pronunciant les condemnes sol·licitades.

Per tal com es va limitar, en l'aute que resol l'incident de nul·litat d'actuacions, a declarar que "els plans d'ambdós comuns s'han d'adaptar en aquells extrems que superin l'ordenació en el seu àmbit territorial", va, de manera indubtable, negligir de respondre-hi.

Així mateix, no va tenir en compte que la interdicció de pronunciar-se infra petita implica pel jutge, sigui quina sigui la dificultat de la seva missió (que era sens dubte considerable en aquesta causa), l'obligació de jutjar completament la causa plantejada, és a dir, pronunciar-se de manera exhaustiva sobre totes les pretensions de les parts. Evidentment, sense deixar a d'altres la cura d'aquest pronunciament, cosa que podria semblar el cas aquí, quan en suggerir l'adaptació dels Plans dels dos Comuns, el Tribunal Superior de Justícia reprodueix allò que "indica encertadament el M.I. Govern" (Aute del 27 de juliol del 2009).

Doncs, tractant-se de les conclusions relatives als terrenys de Costa Rodona i de La Solana, hi ha hagut un pronunciament infra petita i, per aquest motiu, el dret a la jurisdicció no s'ha respectat de manera completa.

Efectivament, si en aquesta causa, amb la possibilitat del Comú d'Encamp de recórrer davant el Tribunal Superior de Justícia, s'ha garantit el seu dret a un procés substanciat per un tribunal imparcial, predeterminat per la llei, reconegut a l'article 10.1 de la Constitució, i si davant aquest mateix Tribunal el conjunt dels drets establerts en l'article 10.2 també ha estat indubtablement respectat, això no comporta que no s'hagi vulnerat el seu dret a la jurisdicció. S'ha de tenir en compte que el dret a la jurisdicció implica, a més a més, la interdicció per un tribunal de renunciar a pronunciar-se, sota pena de caure en una "denegació de Justícia". Altrament dit, implica l'obligació de pronunciar-se de manera completa sobre el litigi, és a dir, pronunciar-se sobre totes les pretensions plantejades i, per tant, no pronunciar-se infra petita.

Aquest no ha estat el cas en aquesta causa, convé, doncs estimar que el dret a la jurisdicció del Comú d'Encamp no ha estat respectat en tots els seus components.

DECISIÓ:

En atenció a tot el que s'ha exposat, el Tribunal Constitucional, per l'autoritat que li confereix la Constitució del Principat d'Andorra,

HA DECIDIT:

Primer

Estimar parcialment el recurs d'empara presentat per la representació processal del Comú d'Encamp.

Segon

Declarar que, pel que fa a les pretensions relatives als terrenys de Costa Rodona i de La Solana el Tribunal Superior de Justícia s'ha pronunciat infra petita i, per consegüent, que sobre aquest punt, s'ha vulnerat el dret del Comú d'Encamp a la jurisdicció en els seus vessants dels drets a obtenir una decisió fonamentada en Dret i a un procés degut.

Tercer

Desestimar les altres pretensions del recurrent.

Quart

Anul·lar la sentència del 20 de maig del 2009 i l'aute del 27 de juliol del mateix any, dictats per la Sala Administrativa del Tribunal Superior de Justícia i retrotreure les actuacions al moment anterior del pronunciament de la sentència esmentada.

Cinquè

No condemnar en costes.

Publicar aquesta sentència, d'acord amb el que disposa l'article 5 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, al Butlletí Oficial del Principat d'Andorra.

I així, per aquesta sentència nostra, que ha de ser notificada a la representació processal del Comú d'Encamp, a la representació processal del Comú de Canillo, al Govern, al president de la Batllia, al president del Tribunal Superior de Justícia i al Ministeri Fiscal, ho pronunciem, manem i signem a Andorra la Vella, el 3 de maig del 2010.

Carles Viver Pi-Sunyer Pierre Subra de Bieusses

President

Vicepresident

Didier Maus

Juan A. Ortega Díaz-Ambrona

Magistrat

Magistrat